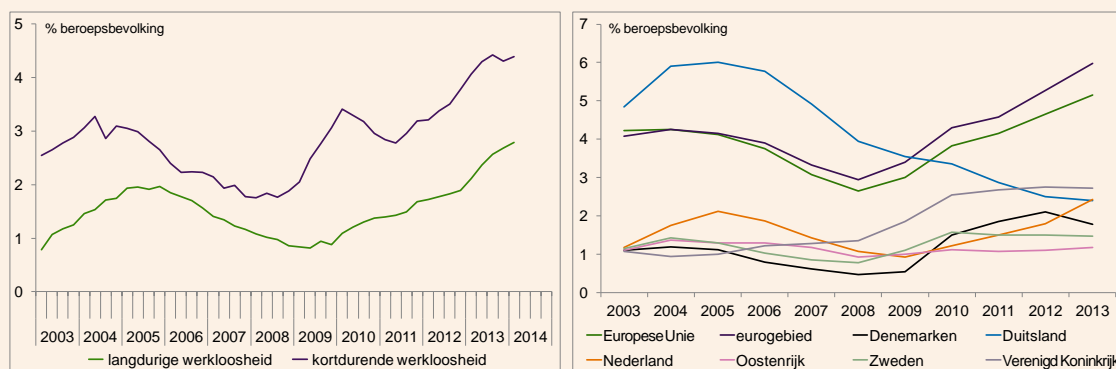

Langdurige werkloosheid loopt nog op

De langdurige werkloosheid is sinds 2009 ongeveer verdrievoudigd (linkerfiguur). Op dit moment is 2,8% van de beroepsbevolking meer dan een jaar tevergeefs op zoek naar werk. Dit is 40% van de totale werkloosheid. In recessies is vrijwel altijd sprake van een toename van de langdurige werkloosheid, omdat een hogere werkloosheid in de regel gepaard gaat met een groter aandeel langdurig werklozen (a). Volgens Eurostatcijfers scoort Nederland in vergelijking met andere Noord-Europese landen slechter dan gemiddeld. Het aandeel langdurig werklozen *in de beroepsbevolking* behoort binnen Noord-Europa tot een van de hoogste en is stijgende, terwijl het in andere Noord-Europese landen stabiliseert of afneemt (rechterfiguur). De slechtere prestatie komt waarschijnlijk vooral doordat in Nederland de klap op de arbeidsmarkt later plaatsvond (b). De schade voor de arbeidsmarkt op de middellange termijn lijkt beperkt. Na het aantrekken van de economie blijft de langdurige werkloosheid vaak nog enige tijd hoog, terwijl de kortdurende werkloosheid al afneemt. In de herstelfase na de vorige recessie (begin deze eeuw) lag het omslagpunt bij de langdurige werkloosheid ruim een jaar later dan bij de kortdurende.

Lang- en kortdurende werkloosheid (links) en de langdurige werkloosheid in internationaal perspectief (rechts)

Bron: Eurostat, eigen seizoenscorrectie in linkerfiguur.

Langdurig werklozen vinden minder snel werk door hun persoonskenmerken (c). Ze zijn relatief oud en laag opgeleid, wat de kans op het vinden van werk verkleint. Daarnaast pakt een lange werkloosheidsduur op zichzelf negatief uit voor iemands baanvindkansen. Langdurig werklozen verliezen namelijk vaardigheden doordat ze lang aan de kant staan. Denk bijvoorbeeld aan de werkloze informaticus die de laatste ontwikkelingen in zijn vakgebied mist. Ook kunnen langdurig werklozen motivatie verliezen door de vele afwijzingen en daardoor minder tijd steken in het zoeken naar werk. Werkgevers kunnen langdurige werkloosheid als een (negatief) signaal voor de kwaliteit van de werknemer opvatten. In tijden van recessie rekenen ze werklozen hun langdurige werkloosheid echter minder zwaar aan (d).

De gevolgen van de hoge langdurige werkloosheid voor de arbeidsmarkt lijken op de middellange termijn beperkt (e). Langdurige werkloosheid is schadelijk voor het arbeidsaanbod wanneer de langdurig werklozen zich, ontmoedigd door hun lange zoektocht naar werk, permanent terugtrekken van de arbeidsmarkt. In het huidige activerende socialezekerheidsstelsel is de kans op permanente terugtrekking echter kleiner dan bij eerdere recessies. Bovendien zijn de langdurig werklozen relatief oud waardoor zij op de middellange termijn uit de arbeidsmarkt groeien. Daardoor is er geen structurele schade voor het arbeidsaanbod. Langdurige werkloosheid kan ook slecht uitpakken voor de arbeidsproductiviteit. Verlies van kennis of vaardigheden schaadt het menselijk kapitaal. Het risico hierop is extra groot als langdurig werklozen niet meer in hun oude beroep of sector kunnen terugkeren. Denk bijvoorbeeld aan de ontslagen groepleidster van een kinderdagverblijf die met haar specifieke beroepskennis lastig een baan in een andere sector vindt. Tot dusver is onbekend in welke mate structurele verschuivingen tussen beroepen en sectoren een rol spelen bij het werkgelegenheidsverlies dat we in deze recessie hebben gezien.

(a) Coles, M. en A. Masters, 2004, Duration-dependent unemployment insurance payments and equilibrium unemployment, *Economica*, 71 (281).

(b) Mogelijk speelt hier ook mee dat Nederland een langere uitkeringsduur kent dan sommige andere Noord-Europese landen.

(c) Zie Groot, I., 2009, Hoe helpen we langdurig werklozen aan een baan?, *TPEdigitaal* 3(2): 67-84.

(d) Kroft, K., F. Lange, M. Notowidigdo, 2013, Duration dependence and labor market conditions: evidence from a field experiment, NBER Working Paper 18387.

(e) Zie voor verdieping Berge, W. van den, H. Erken, M. de Graaf-Zijl en E. van Loon, 2014, The Dutch labour market during the Great Recession, CPB Achtergronddocument ([link](#)).